

poslanca. Volitev se mora pričeti ob 8. uri zjutraj in končati najkasneje ob 8. uri zvečer, na kar se prične skrutinij (stetje glasov), ki mora biti končan do polnoči. Da je tajnost volitve zasigurana, so bili uvedeni posebni kuverti in volilni listki, ki so bili opremljeni s podobami kandidatov, da so tisti, ki ne znajo ne brati ne pisati, kandidate lahko razločevali. Volilno gibanje je bilo jako ostro. Na mnogih krajih je prišlo na shodih do krvavih pretepotov in glasom poročil iz Rima je bilo pri tamošnjih volitvah kar 6 ljudi ubitih. Število kandidatov za 508 mandatov je znašalo čez 1300. Katoliška stranka je le malokje nastopila s samostojnimi kandidati, ampak je skoro povsod podpirala tiste kandidate, ki so obljubili, da v državnem zboru ne bodo nastopali proti katoliški cerkvi. Kakor je videti iz poročil, je dosegla vlada pri volitvah večino. Med izvoljenci je tudi 19 pristašev katoliške stranke. Potrebni so še 64 ožjih volitev.

— Najmanjša ljudovlada na svetu je državnica „San Marino“ v Italiji. Cela deželica je dolga komaj 6 km na daljavo, to je dobro uro hoda. Ta državnica je sedaj sklenila, povečati svojo armado od 10 mož na 30. Artilerija je obsegala dosedaj 1 sam top, a letos so kupili še 3, tako, da imajo sedaj 4 topove in 30 mož stalne vojske. Toda glej spaka, topov sedaj ne morejo rabiti, ker nesejo topovi 14 km daleč, dežela je pa dolga le 6 km!! Sedaj so politiki v veliki zadregi, kaj se ima zgoditi s temi 4 topovi!

— Odstop liberalnega ministrstva na Španjolskem. Ta država je veljala nekdanj kot katoliška dežela in ljudstvo je še sedaj po veliki večini iskreno katoliško. Dokler so bili na čelu španske vlade katoliški možje, je bil v državi še mir in red. Od kar so pa prišli do vladnega krmila liberalci in jih celo kralj Alfonz sam podpira, se na Španjolskem širi in utrjuje republikanska in anarhistična stranka. Celotno del liberalne stranke ni več zadovoljen s sedanjo vlado ter ji je odpovedal sodelovanje. V seji senata dne 25. oktobra je ministrski predsednik Romanones poročal o zunanjem in notranjem političnem položaju. Končno so vladni poslanci predlagali vladi zaupnico, katera pa je bila s 106 glasovi konzervativnih in nezadovoljnih liberalcev proti 103 glasovom odbita. Liberalno ministrstvo je vsled tega odstopilo. Sedaj je zavlada nejasnost in zmešnjava. Kralj Alfonz je ponudil sestavo novega ministrstva možem katoliške stranke, toda voditelj konzervativcev je to odklonil. Liberalni listi grozijo z nemiri, če se poveri sestava ministrstva katoliškim možem.

— Upor na Portugalskem. Pristaši kraljestva skušajo zadnji čas na Portugalskem zopet izpodkoptati tla liberalni ljudovladi. Organizirali so svoje pristaše na upor, ki je izbruhnil zadnje dni prejšnjega tedna. V večjih portugalskih mestih je izbruhnil upor z vso silo na dan. Oboroženi pristaši kraljestva (monarhisti) so napadli vladne čete. Upornikom so se pridružili po nekod tudi vojaki. Prišlo je do krvoprelitja. Do nedelje, 20. oktobra, je bilo ustreljenih nad 100 ljudi. Vlada je uporabila vojaško silo in je upor že potlačila. Pozapri so mnogo odličnih voditeljev-monarhistov in celo več odličnih častnikov, ker jih dolžijo vodstva upora.

— Spor med Mehiko in Združenimi državami S. Amerike. Začasni predsednik mehiške ljudovlade, Huerta, bo najbrž še dalje ostal na krmilu, ker je volitev novega predsednika vsled premajhne udeležbe neveljavna. Evropske velesile so se baje izjavile, da priznavajo Huertovo izvolitev, le Združene države se protivijo tej izvolitvi, češ, da je Huerta skozi kri prišel na krmilo. Huerta je nasprotnik Združenih držav; nedavno so Huertovi vojaki pobili več severoameriških državljancev. Združene države zahtevajo zadoščenje. Ako tega ne bo, grozi vlada Združenih držav z oboroženo silo. Mehikanska vlada je v zadnjem času pomnožila svojo armado od 85.000 na 150.000 mož.

Zopet velika nesreča v rudniku.

325 mrtvih.

V premogokopu Davson v Severni Ameriki se je zopet pripetila velika nesreča, katera je zahtevala 325 človeških žrtev. Dne 23. oktobra so se v več sto metrov globokih rovih „Stag-Kanon“ vneli plini, vsled česar so se rovi in izhodi zasuli. Ogromne kamenene in prstene plasti so onemogočile uspešna rešilna dela. Dasiiravno so rešitelji z raznimi novodobnimi rešilnimi pripravami delali noč in dan, da bi rešili nesrečne rudarje, vendar so do 26. oktobra potegnili iz globočine po velikem trudu le 25 še živih in 38 mrtvih rudarjev. V jami je ostalo še 325 rudarjev, ki pa so skoro gotovo vsi mrtvi. Med izkopanimi mrtvi so našli tudi sina glavnega delničarja (solastnika) premogovnika, večkratnega milijonarja Mahane. Ponesrečeni sin je moral po očetovi želji pregledovati, kako se vrši podzemeljsko rudarsko delo. Ker je divjal v zasuti jami požar, so se gotovo rudarji, kateri niso drugače pobiti, zadušili in ožgali.

Pred rudnikom se dogajajo pretresujoči prizori. Žene, otroci in drugi sorodniki ponesrečencev se branijo, vrniti se v svoja stanovanja. Nepopisno žalostni so prizori, ki se pojavljajo pri vходу v jama. Uboge žene in otroci plačejo in zastoj kličejo po svojih možeh in očetih, ki so nad 300 metrov globoko zakopani v zemlji.

Somišljeniki! Na delo za „Slov. Gospodarja“!

Na Dunaju so sklenili zavedni pristaši krščansko-socialne stranke, da bodo cel mesec oktober agitirali od hiše do hiše, od stanovanja do stanovanja za razširjanje katoliških časnikov. Učeni gospodje, delavci in obrtniki so te dni na delu za katoliško časopisje. **Ze prvi teden so priborili ti vrli možje nad 3000 novih naročnikov za dunajske katoliške liste.** Krščanski možje cesarskega Dunaja dobro vedo, da je v katoliškem duhu pisano časopisje najboljšo orožje zoper naše nasprotnike. **Katoliški Slovenci, posnemajte katoliške Dunajčane!**

Z mnogih strani se nam poroča, da se še dobi veliko naših ljudi, ki bi se radi naročili na naš list, pa si ga sami ne utegnejo ali pa ne znajo naročiti. Takim in enakim našim ljudem naj zopet priškočijo na pomoč naši somišljeniki ter nareče za vse „Slov. Gospodarja“. **In da jim bo delo tem bolj olajšano, dovolimo vsakemu novemu naročniku ki bo že sedaj plačal „Slov. Gospodarja“ v znesku 4 krome za leto 1914, da bo dobil še vse številke tekočega leta zastoj.** Naročnina 4 krome, ki se pošlje pred novim letom, se bo vsakemu novemu naročniku vpisala v dobro od novega leta naprej — tako, da bo dobil številke, ki še bodo izšle do novega leta, povrh. Kolikor prej si torej kdo na novo naroči naš list, tem več številke bo dobil zastoj.

Opomba: Kdor želi položnice za nove naročnike naj piše po nje na naslov: Upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.

Na delo torej za naš list, da ga zopet razširimo med 4000 novih naročnikov, kakor lani.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

- nedelja: 25. po Binkoštih. Just, mučenec.
- ponedeljek: Vseh veriuh duš; Viktorin, škof.
- torek: Karol Boromej, škof; Modesta, devica.
- sreda: Caharija, oče Janeza Krstnika; Vitalij.
- četrtak: Lenart, opat; Sever, škof.
- petek: Prosdocium, škof; Engelbert, škof.
- sobota: Bogomir, škof; Deodat, mučenec.

* Naš prevzvišeni knezoškof je dne 24. oktobra odpotoval v Rim, da se pokloni svetemu Očetu. Skofljani želimo svojemu nadpastirju, da bi se zopet zdrav in srečno vrnil z daljnega potovanja.

* Duhovniške vesti. Župnija Sv. Andraž nad Polzelo je dobil č. g. Maks Oevirk, dosedaj kaplan v Vitanju; župnija Sv. Jerneja nad Muto pa č. g. M. Kristovič, kaplan v Zavrču. — Č. g. Ivan Bosina, kaplan pri Sv. Juriju v Slov. gor., je premeščen na Sladko goro; č. g. Ivan Hribar, kaplan na Sladki gori, pride na njegovo mesto k Sv. Juriju; č. g. kaplan Ivan Vedečnik v Kozjem pride v Vitanje; v Kozjem gre č. g. kaplan Marko Skofič iz Zreča. Na njegovo mesto pride novomašnik č. g. Anton Plevnik. — Č. g. duhovni svetnik in župnik, Anton Ribar, v Št. Vidu na Planini, se zdravi v Gradeu pri usmiljenih bratih. Začela mu je gniti kost v nogi. — Nevarno leži bolan že dalje časa pri usmiljenih bratih v Gradeu frančiškan o. Salezij Vodošek. Oba č. g. se duhovnim sobratom priporočata v molitev.

Iz sod.-pis. službe. Predstojnik sodnijske pisarne v Mariboru, Matevž Ivanuša, je imenovan za višjega sodnijskega pisarniškega predstojnika.

* Poslanec Pišek je vložil pri c. kr. namestniji v Gradeu za 108 posestnikov v konjiškem okraju prošnje za brezobrestna posojila.

* Sv. Oče ne pije alkoholnih pijač. Sveti Oče Pij X. že dalje časa ne pokusi nobenega vina in sploh nobene alkoholne pijače. Zvedel pa je, da so vaticanke kleti polne najfinejših buteljk, ki jih ljudje s celega sveta pošiljajo v dar sv. Očetu. Pij X. je nato velel vse kleti popolnoma izprazniti in vso zalogo vin in drugih alkoholnih pijač razdeliti revežem, bolnišnicam, samostanom, bolnim starim duhovnikom itd., tako, da v Vatikanu ni ostala niti kaplja.

Sv. oče odlikoval stoletnega duhovnika. Dne 8. oktobra je praznoval župnik v Grizoli na Laškem Don Antonio Cristofaro stoletnico svojega rojstnega dneva. Jubilarja, ki je že izredno čvrst in zdrav in ki še vsak dan bere sveto mašo, je papež odlikoval na prav izreden način. Poslal mu je lastnoročno pisano pismo s to-le vsebino: „Ljubemu sinu, duhovniku Francesco Antonio Cristofaro. Dne 8. oktobra dovršite stoletnico Vašega rojstva. Povodom tega Vam sporočam najprisrčnejše čestitke k izredni milosti, ki Vam jo je podelil Bog na ta način, da Vas je ohranil toliko št看ilo let pri življenju. Ta milost je predznakanje za večjo, mnogo dragocenejšo milost: Gledati božjega Izveličarja v nebesih! Podelimo pa Vam iz celega našega srca naš apostolski blagoslov, ter pooblastilo, da prejmejo vsi oni, ki bodo prisostvovali Vaši maši, katero boste brali na Vaš rojstni dan dne 8. oktobra in vsi oni, katere boste Vi spovedali, popolni odpustek Pij X., papež.“

* Eno cerkev ali oltarno sliko brezplačno le za povrnitev režijskih stroškov poslika na Slovenskem v letu 1914. katoliški umetnik, ki je izvršil krasno franjevaško samostansko cerkev v Zemunu. Podrobna pojasnila daje „Rozhledi v umeni cirkvenim“, Praga-Vinogradi, Krameriova 10. 1235.

* P. n. župnijskim uradom! Kmalu pride zopet novo leto in treba bo marsikaterih tiskovin. Ob novem letu pa ima tiskarna sv. Cirila silno veliko delo, da ga vseh skoraj ne more zmagovati. Zato pa prosi vodstvo tiskarne č. g. župnike, da že zdaj naročijo nekate. v tiskovine, ki jih bodo rabili ob novem letu. Posebno naj pregledajo svojo zalogo spovednih listkov in naj jih že zdaj naroče, da ne pridejo pozneje v zadrego. Istotako naj store tudi glede kuvertov itd. S tem bodo ustregli nam in sebi.

* Domoljubni pevec. Zbirka ljudskih priljubljenih pesmi. Pred 20 leti je izdala Tiskarna sv. Cirila 2 snopiča narodnih pesmi, ki sta bila že pred leti razprodana. Vedno je zopet posebno mladina povpraševala po teh pesmicah, a ni jih bilo. Zdaj pa je Tiskarna sv. Cirila zopet izdala zbirko domačih slovenskih pesmi pod imenom **Domoljubni pevec**. Zbirka obsega 75 najlepših pesmic. Vsem prijateljem slovenske pesmi, posebno pa mladini in društvom, to zbirko prav toplo priporočamo. Stane pa komad s poštnino vred 40 vin. najboljše je, da se znesek pri naročilu vpošlje naprej v znakah. Naroča se pod naslovom: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

* Bolgarska slovnica in čitanka s slovensko-bolgarskimi razgovori in 5 tablicami s cirilsko pisavo. Sestavil prof. Anton Bezenšek, Sofija; založila Bezenškova akademična knjigarna. 64 strani. Cena K 1'40. Knjižica je pisana za Slovence. Z nje pomočjo sicer ni mogoče bolgarščine se naučiti do dobrega, ker nima slovarja, ali ona pokaže, primerjaje bolgarski jezik s slovensčino, posebnosti in sploh ustroj balkanske seestre tako točno, da kot slovnica Slovenceu zadošča. — Kdor si pa hoče bolgarščino osvojiti popolnoma, naj si še omisli slovar. Sicer pa je knjižica sama na sebi velezanimiva, zlasti za onega, ki pozna slovensko slovnico. Opozarjamo, da je denar poslati z mednarodno (internacionalno) nakaznico.

* Slava vrlim Muropljcem! Naše zeleno Mursko polje je ponos naše domovine, ne samo po svoji lepoti in rodovitnosti, ampak tudi po vrlizavednih katoliško-narodnih prebivalcih. Murskemu polju prednjači v mnogih ozirih župnija Sv. Križ pri Ljutomeru. V tej, res v pravem pomenu besede napredni župniji šteje sedaj „Slovenski Gospodar 255 plačujočih naročnikov. V teku enega leta je pridobil naš list tam 100 novih naročnikov. Naj bo Mursko polje, posebno pa župnija Sv. Križ, za vzgled vsem drugim župnijam na Slovenskem Štajerju!

* „Heil Kaiser Wilhelm!“ Vsenemci so priredili na Dunaju lipško slavlje. Na slavlju je govoril vitez Šenerer, ki je izvajal, da je rešitev Nemcev v Avstriji v tem, da se Avstrija kot zvezna država prikloni Nemčiji. Pozval je navzoče, naj zakličejo: „Heil Kaiser Wilhelm!“ Navzoči so se dvignili s sedežev in kričali: „Heil Kaiser Wilhelm!“ Vladni zastopnik je grozil, da shod razpusti, ako se to ponovi. Navzoči so razburjeno protestirali in nastal je silen kraval. Ko se je razburjenje poleglo, je Šenerer končal svoj govor. Slavlje je bilo zaključeno z vsenemško pesmijo: „Die Wacht am Rhein“. — To je nezasišano, da vladni zastopnik shoda ni takoj razpusti, ampak je samo grozil, da to stori, če se izdajalski kliči ponovijo. Na Slovenskem so pa n. pr. zasledovali domoljubne, cesarju zveste Slovence, in jih vlačili pred sodišče, če so se v vojski med dvema tujima državama postavljali s svojimi simpatijami (izrazi ljubezni) za narod, ki je Slovencev po jeziku in veri bliže kakor Turki. Na Dunaju pa se na javnih shodih uganja očitno izdajalstvo, in vladni zastopnik ne razpusti shoda! Vprašamo, ali so tudi že naše avstrijske oblasti okužene s pruskim domoljubjem? Da dobimo na to vprašanje tudi odgovor, naj poskrbijo slovenski poslanci!

* Kam silijo nemška srca? Ob priliki 100letnice velike zmage pri Lipskem nad Napoleonom so Nemci v naši ljubi Avstriji pokazali, kam da silijo njih srca. V Mariboru, Celju, Ptuj, Gradeu, Celovcu in drugih nemških gnezdih so Nemci razobešali ne cesarskih in ne avstrijskih zastav, ampak pruske frankfurtarice. In na slavnostih so se navduševali, kakor je razvidno iz naše prejšnje novice, ne za Avstrijo, ne za brambo in zvestobo do naše domovine, ampak za Vsenemčijo. Nemci so bili celo tako predrzni, da so v govorih in svojem časopisju proslavljali skoraj samo nemško armado, kakor da bi bila le ona premagala Napoleona. O zaslugah avstrijske armade pa so govorili bore malo. Iz zgodovine pa nam je znano, da je Avstrija že l. 1809 Napoleonu napovedala vojno, dočim se Prusija ni dala stresti iz svoje ga suženjskega strahu pred Napoleonom. Prej so morali l. 1812. Rusi premagati veliko Napoleonovo armado, potem se je še le ojunail „Junaski“ Prus. In pri Lipskem l. 1813 je bila pred vsem avstrijska in slovanska armada, ki je zlomila Napoleonovo moč. Tega seveda nemški nacionalci nočejo povedati, temveč na vsa usta hvalijo prusko vojaštvo. — V Celovcu, kakor poroča „Mir“, je urednik nemško-nacionalnega lista „Freie Stimmen“, na lipški prireditivi v posebnem govoru sestavil veliko Nemčijo, ki bo baje segala od Vzhodnega morja pa do Adrije. Avstrije pa ta „domoljub“ niti omenil ni! „Mir“ pristavlja k poročilu o tej celovski slavnosti: „Da pa nihče ne bi dvomil, da je imela ta slavnost vsenemški, protiavstrijski namen, se je ob koncu govornik Hönlinger poizkusil v revolucionarnem (puntarskem) hujskanju proti vojaški oblasti, češ, da si Nemci od nobene sile ne dajo predpisati, kako da bodo slavili svoje slavnosti. V potrjenje tega so zaključili slavnost z bojno pesmijo Nemcev: „Die Wacht am Rhein“. — Ta prireditelj nemških nacionalcev je bila tako pruska, da bolj pruske gotovo ni bilo po celi Prusiji, po svojem programu pa tudi tako protiavstrijska, da bi bila celo na Pruskem nemogoča. Tako proslavljajo nemški nacionalci najslavnejše čine avstrijske armade in njenih slavni poveljnikov.“ — In „Štajerc“, iz katerega se mnogokrat kar ceži sama ljubezen do Avstrije (seve-